

สมุนไพรกับภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

รุ่งนภา สีเหล็ก¹, จันจิรา เนืองนอง¹, ศรัณย์ ฉวีรักษ์¹

¹ คณะแพทยแผนไทยและแพทย์ทางเลือก มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี อุบลราชธานี 34000 ประเทศไทย

ผู้รับผิดชอบการติดต่อ E-mail: saran.c@ubru.ac.th

Received date: October 27, 2019; Revised date: October 30, 2019; Accepted date: December 26, 2019

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศและวิธีการบำบัดรักษาทางธรรมชาติ ปัจจุบันภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศเป็นปัญหาสำคัญของเพศชาย ซึ่งผู้ที่ประสบปัญหาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศทำให้ขาดความมั่นใจในการใช้ชีวิต การมีเพศสัมพันธ์ ปัญหาด้านสุขภาพสภาพจิตใจ และภาวะมีบุตรยากยิ่งจะทำให้เกิดปัญหาความเครียดตามมา ปัจจุบันมีงานวิจัยสมุนไพรที่สามารถเพิ่มสมรรถภาพทางเพศให้กับผู้ที่ประสบปัญหา ซึ่งงานวิจัยสมุนไพรที่เพิ่มสมรรถภาพทางเพศที่ได้นำมารวบรวมมานั้น คือ เมล็ดหมามุ่ย กระชายดำและ มะรุม ซึ่งสามารถเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ เพิ่มจำนวนอสุจิ การเคลื่อนไหว การมีชีวิตและความแข็งแรงของอสุจิ ทั้งนี้ยังมีงานวิจัยที่ใช้สมุนไพรในการเพิ่มสมรรถภาพทางเพศออกมาอย่างมากมายเพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับการรักษาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศได้

คำสำคัญ : สมรรถภาพทางเพศ, สมุนไพรเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ

Herbs and erectile dysfunction

Rungnapha Seelae¹, Janjira Nueangnong¹, Saran Chaweerak¹

¹Faculty of Thai Traditional and Alternative Medicine, Ubon Ratchathani Rajabhat University,

Ubon Ratchathani 34000, Thailand

Corresponding Author E-mail: saran.c@ubru.ac.th

Abstract

Objectives of the current study are to gather information relating to erectile dysfunction and natural remedies. Erectile dysfunction can which is impact on the confidence, emotion and health related quality of life and infertility, can further cause stress, Recently, there are several herbs which is used to treat erectile dysfunction including velvet beans, black salingale and drumstick tree. These herbs are enhanced the sexual performance, boost sperm count, and increase sperm motility. There are still plenty of research for the herbs that enhance the sexual performance which aims to provide the alternative treatment for erectile dysfunction.

Keyword: Erectile dysfunction, Herbs for increasing erectile dysfunction

บทนำ

ปัจจุบันประชากรไทยมีอัตราการการเกิดลดลง ส่วนหนึ่งมาจากปัญหาสุขภาพ เช่นโรคเบาหวาน โรคหลอดเลือดและหัวใจ และที่สำคัญคือภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ ที่เป็นปัญหาอย่างมากสำหรับผู้ที่ต้องการมีบุตร ซึ่งภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น มีการศึกษาในประเทศไทยเกี่ยวกับภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศในเพศชายไทยอายุ 40-70 ปี พบความชุกถึงร้อยละ 37.5 ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่มีแนวโน้มสูงขึ้น⁽¹⁾ ซึ่งปัญหาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศนั้น ทำให้ผู้ที่ประสบปัญหานั้นมีความมั่นใจในสมรรถภาพทางเพศลดลง หรืออาจทำให้ไม่มีความรู้สึกทางเพศหรือน้อยลงจากปกติ และยังสำหรับคนที่อยากมีบุตรและประสบกับปัญหาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศก็จะทำให้เกิดภาวะมีบุตรยาก

ภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ (Erectile Dysfunction)

ภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ (Erectile Dysfunction) คือภาวะที่ผู้ป่วยไม่สามารถทำให้อวัยวะเพศแข็งตัวได้จนสามารถพึงพอใจต่อการมีเพศสัมพันธ์⁽²⁾ ซึ่งในอดีตประชากรทั่วไปคิดว่าเป็นเรื่องปกติของคนสูงอายุไม่มีความจำเป็นต้องการรักษา แต่ในปัจจุบันนี้ความรู้ทางการแพทย์พัฒนามากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการตรวจวินิจฉัย และการรักษา ส่งผลให้อายุยืนขึ้นและมีความสุขในการใช้ชีวิต ทำให้ประชากรบางส่วนได้เริ่มการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดเกี่ยวกับภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ โดยหันมาให้ความสนใจในการรักษามากยิ่งขึ้น

กลไกการแข็งตัวขององคชาต

องคชาตประกอบด้วย corpus cavernosum 2 ส่วน corpus spongiosum 1 ส่วน โดยเนื้อที่อยู่ใน corpus cavernosum ประกอบด้วย sinusoid และ trabeculation network มีกล้ามเนื้อที่เป็นส่วนประกอบของเนื้อเยื่อส่วนนี้เป็นส่วนที่ทำให้องคชาตและเนื้อเยื่อแข็งตัว ซึ่งจะเกิดเมื่อเลือดแดงไหลเข้าสู่องคชาตได้มากกว่าปริมาณเลือดดำที่ออกจากองคชาต⁽³⁾ ดังแสดงในภาพที่ 1

ปัจจัยเสี่ยงของภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

ปัจจัยเสี่ยงของภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ มีหลายปัจจัยได้แก่ โรคเบาหวาน โรคความดัน โรคหัวใจ โรคเกี่ยวกับหลอดเลือด โรคทางจิตเวช การสูบบุหรี่ โรคเกี่ยวกับต่อมไร้ท่อ และยาบางชนิดที่มีผลต่อภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ⁽⁴⁾

ยาที่มีผลต่อการแข็งตัวขององคชาต

1. ยาลดความดัน (Antihypertensive)
2. ยารักษาโรคทางจิตเวช (Antipsychotic)
3. ยาด้านภาวะซึมเศร้า (Antidepressant)
4. ยาด้านฮอร์โมนเพศชาย (Antiandrogen)

การวินิจฉัย

- การซักประวัติภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ ประวัติเกี่ยวกับคู่นอน ระยะเวลาการที่เริ่มมีอาการ ความรุนแรงของภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

การตรวจร่างกาย ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง วัดรอบเอว ลักษณะทุติยภูมิทางเพศ การตรวจหาความผิดปกติของระบบหลอดเลือดและหัวใจ ระบบต่อมไร้ท่อ

การใช้แบบสอบถาม เพื่อสอบถามภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศของผู้ป่วย ประเมินระดับความรุนแรงของภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

การตรวจพิเศษเพิ่มเติม เพื่อช่วยระบุสาเหตุของภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศให้แน่ชัด มากยิ่งขึ้น เช่น vasculogenic, neurogenic, endocrinogenic, psychogenic

การรักษา

- **Psychosexual therapy** เป็นการบำบัดทางจิตที่อาจจะช่วยแก้ไขภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศโดยเฉพาะที่เกิดจาก psychogenic cause⁽⁵⁾

- **กระบอกสุญญากาศ (Vacuum erection device)** หลักการคือการสร้างความดันติดลบ (negative pressure) รอบอวัยวะเพศทางให้เลือดไหลเข้าสู่อวัยวะเพศได้ดีขึ้นแล้วทำการปิดกั้นเลือดไม่ให้ออกจากอวัยวะเพศ ซึ่งโดยปกติจะใช้วงแหวนยืดได้รัดไว้บริเวณโคนของอวัยวะเพศ20 โดยทั่วไปการรัดโคนอวัยวะเพศจะทำไม่เกิน 30 นาที เพื่อไม่ให้เกิดความเจ็บปวดและภาวะเนื้อเยื่อตาย⁽⁶⁾

- **Surgery** เป็นการผ่าตัดเพื่อใส่แกนอวัยวะเพศเทียม (Penile prosthesis) เพื่อให้เกิดการแข็งตัวได้ แกนเทียมมีทั้งแบบดัดได้ (Malleable) และแบบยืดขยายได้ (inflatable)

สมุนไพรที่มีสรรพคุณเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ

ปัจจุบันคนทั่วไปหันมาให้ความสำคัญกับภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศมากยิ่งขึ้น ทั้งการรักษาทางด้านปัจจุบัน เช่น การผ่าตัด การกินยาเพื่อปรับสมดุลร่างกาย กินยาเพื่อเพิ่มฮอร์โมน การบำบัดรักษาทางจิตเวช การใช้กระบอกสุญญากาศ ซึ่งในปัจจุบันมีงานวิจัยสมุนไพรที่สามารถเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ เพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับผู้ที่มีภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศในการที่จะรักษาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

ในปี 2013 Suresh S และคณะ ได้ศึกษา ผลของสารสกัดเอทานอลของเมล็ดหมามูต่อความผิดปกติในการทำงานของไมโทคอนเดรียและความเสียหาย ของดีเอ็นเอในท่อปัสสาวะของหนู wistar albino rat เพศผู้ที่ได้รับการเหนี่ยวนำให้เกิดเบาหวานด้วยสาร streptozotocin โดยแบ่งกลุ่มหนูทดลองคล้าย การทดลองก่อนหน้า พบว่าหนูทดลองกลุ่มที่ 2 มีการเพิ่มขึ้นของปฏิกิริยา lipid peroxidation และ การถูกทำลายของดีเอ็นเอ นอกจากนี้ยังมีผลต่อ ประสิทธิภาพในการทำงานของไมโทคอนเดรียสวน กลุ่มที่เป็นโรคเบาหวานที่ได้รับสารสกัดหมามูมีระดับของสารต้านอนุมูลอิสระเพิ่มขึ้นและมีการลดลงของ ปฏิกิริยา lipid peroxidation และการถูกทำลายของ ดีเอ็นเอ และการทำงานของไมโทคอนเดรียที่ดีขึ้น⁽⁷⁾

วีระศักดิ์และคณะ ปี 2559 มีการศึกษาผลของกระชายดำที่มีผลต่อการทำงานของอวัยวะในหนูแรทที่ถูกเหนี่ยวนำให้เป็นเบาหวานด้วย streptozotocin ซึ่งการสารสกัดกระชายดำที่สกัดด้วยเอทานอล ทดลองในหนูแรทจำนวน 6 กลุ่ม กลุ่มที่1หนูปกติ กลุ่มที่ 2 หนูเป็นเบาหวานแต่ไม่ได้รับการรักษา กลุ่มที่ 3 หนูที่เป็นเบาหวานได้รับ

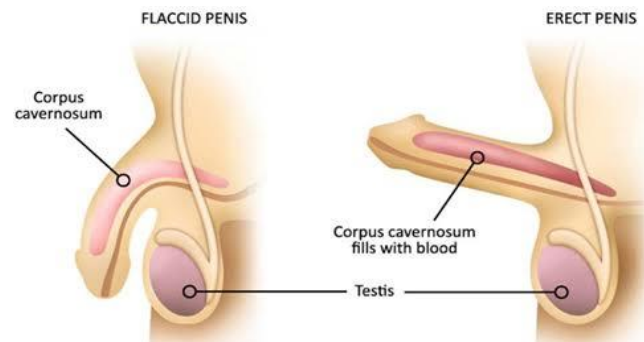
การรักษาด้วย gibenca mind กลุ่มที่ 4 หนูเป็นเบาหวานได้รับสารสกัดกระชายดำ 140 มก/กก กลุ่มที่ 5 หนูเบาหวานได้รับสารสกัดกระชายดำ 280 มก/กก กลุ่มที่ 6 หนูเบาหวานที่ได้รับสารสกัดกระชายดำ 420 มก/กก ซึ่งผลการทดลองพบว่า สารสกัดกระชายดำไม่มีผลต่อการรักษาเบาหวานแต่มีผลต่อการเพิ่มสมรรถภาพทางเพศ คือเพิ่ม จำนวนตัวอสุจิ การเคลื่อนไหว การมีชีวิตของอสุจิ เส้นผ่านศูนย์กลางใหญ่ขึ้น ในสารสกัดกระชายดำ 420 มก/กก⁽⁸⁾

กนกพรและคณะ ปี 2018 มีการศึกษาผลของสารสกัดจากใบมะรุม (*Moringa oleifera* Lam.) ต่อเยื่อหุ้มท่อสร้างอสุจิในหนูขาววัยก่อนเจริญพันธุ์ หนูขาวเพศผู้ก่อนวัยเจริญพันธุ์กลุ่มควบคุมและกลุ่มที่ได้รับสารสกัด จากมะรุมความเข้มข้น 60 mg/kg BW จะพบเยื่อหุ้มท่อสร้างอสุจิ (seminiferous epithelium) อยู่ในระยะที่ 1 ส่วนสารสกัดจากมะรุม ความเข้มข้น 180 และ 240 mg/kg BW มีผลให้เกิดการพัฒนาของเยื่อหุ้มท่อสร้างอสุจิในระยะที่ 12 มากที่สุด ในขณะที่สารสกัดจากมะรุมความเข้มข้น 120 mg/kg BW มีการพัฒนาของเยื่อหุ้มท่อสร้างอสุจิในระยะที่ 1 และ 12 เท่า ๆ กัน ส่วนเส้นผ่านศูนย์กลางของท่อสร้างอสุจิและน้ำหนักรั้ว อังชนะของหนูทดลองกลุ่มที่ได้รับสารสกัดจากใบมะรุมทุกความเข้มข้น ไม่มีความแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สารสกัดน้ำจากใบมะรุมนอกจากจะมีความปลอดภัยต่อเยื่อหุ้มท่อสร้าง อสุจิ และอวัยวะสืบพันธุ์ของหนูขาวแล้ว ยังอาจให้ผลดีต่อการสืบพันธุ์ โดยมีผลกระทบต่อการพัฒนาของเซลล์สืบพันธุ์เพศผู้ด้วย⁽⁹⁾

บทสรุป

ภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศนั้นเป็นปัญหาสำคัญสำหรับเพศชาย ทำให้ขาดความมั่นใจในการใช้ชีวิต และการมีคู่หรือสำหรับคนที่มีความเครียดเพราะผู้ที่ประสบปัญหาภาวะเสื่อมสมรรถภาพทางเพศนั้นก็จะมีภาวะมีบุตรยากตามมา และยิ่งจะทำให้เกิดภาวะเครียดตามมา ซึ่งในปัจจุบันนั้นทางการแพทย์ได้มีการพัฒนาความก้าวหน้าต่อเนื่อง ในเรื่องการรักษา การผ่าตัด ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องที่ดี ในปัจจุบันนั้นมียาวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรที่มีสรรพคุณในการเพิ่มสมรรถภาพทางเพศเพื่อเป็นอีกหนึ่งทางเลือกให้กับผู้ที่ประสบปัญหาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ อย่างไรก็ตามการที่จะนำสมุนไพรมาใช้จะต้องมีการตรวจสอบความเป็นพิษ เพื่อให้ได้สมุนไพรที่มีความปลอดภัยสำหรับผู้ต้องการใช้สมุนไพรในการรักษาภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ

ตาราง ภาพ และแผนภาพ

ที่มา:โรงพยาบาลแมคคอร์มิค เชียงใหม่ McCormick Hospital ChiangMai

ภาพที่ 1 แสดงกลไกการแข็งตัวขององคชาต

เอกสารอ้างอิง

1. Kongkanand A. Prevalence of erectile dysfunction in Thailand. Thai Erectile Dysfunction Epidemiological Study Group. Int J Androl 2000; 23 (Suppl 2): 77-80.
2. NIH releases consensus statement on impotence. Am Fam Physician. 1993; 48: 147-50.
3. Lue TF, Takamura T, Schmidt RA, Palubinskas AJ, Tanagho EA. Hemodynamics of erection in the monkey. J Urol 1983; 130: 1237-41. 5
4. Lewis RW, Fugl-Meyer KS, Bosch R et al. Epidemiology/risk factors of sexual dysfunction. J Sex Med 2004; 1: 35-9.
5. ศุภณัฐ ลุ่มพิกานนท์ (ค.ศ.2018) :ภาวะหย่อนสมรรถภาพทางเพศ การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 34 ประจำปี 2561
6. Broderick GA, McGahan JP, Stone AR, White RD. The hemodynamics of vacuum constriction erections: assessment by color Doppler ultrasound. J Urol. 1992; 147: 57-61
7. Suresh S, Prithiviraj E, Lakshmi NV, Ganesh MK, Ganesh L, Prakash S. Effect of *Mucuna pruriens* (Linn.) on mitochondria dysfunction and DNA damage in epididymal sperm of streptozotocin induced diabetic rat. J Ethnopharmacol. 2013;145:32-41.
8. วีระศักดิ์ ฟุ้งเฟื่อง, อธิยุทธ เลิศอมรภัทร, ชานู เมฆธน. (2559). Effects of Black ginger (*Kaempferia parviflora*) on the testicular function in streptozotocin-induced diabetic male rats. วารสารสัตวแพทย์เชียงใหม่. 12: 95-102.
9. กนกพร แสนเพชร, จิราวรรณ ครองแก้ว, สุภาพ แสนเพชร, จุริพร อุปธิ, ไพวรรณ สุตวรรค์(2018).ผลของสารสกัดจากใบมะรุม (*Moringa oleifera* Lam.) ต่อเยื่อบุท่อสร้างอสุจิในหนูขาววัยก่อนเจริญพันธุ์. เวชศาสตร์ร่วมสมัย

